

UNIVERSITAT
POLITÈCNICA
DE VALÈNCIA

VICERECTORAT PER AL DESENVOLUPAMENT
DE LES TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ
I LES COMUNICACIONS

Política institucional de la Universitat Politècnica de València sobre l'accés obert

Vicerectorat per al Desenvolupament dels Tecnologies de la Informació i les
Comunicacions
Universitat Politècnica de València
Edifici 3A. Camí de Vera, s/n, 46022 València
Tel. +34 96 387 71 06, ext. 71060 • Fax +34 96 387 98 82, ext. 79882
vdtic@upv.es

www.upv.es/vdtic

VLC/
CAMPUS
VALENCIA, INTERNATIONAL
CAMPUS OF EXCELLENCE

Introducció

La Universitat Politècnica de València presenta en aquest document la seua política institucional d'accés obert. Una política concebuda no com un mandat jeràrquic des del govern de la Universitat cap als seus professors, investigadors i personal d'administració i serveis, sinó més aviat fruit d'un moviment gestat en el si de la comunitat universitària que ha anat guanyant voluntats d'acadèmics, d'investigadors i de personal d'administració i serveis.

Una comunitat que, convençuda de la importància de l'accés obert, sol·licita a la Universitat l'adopció d'accions amb la finalitat d'assegurar la màxima visibilitat dels resultats d'investigació, innovació, formació i transferència de la UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA.

1. El nou estil de comunicació científica

Certament, l'aparició d'Internet està suposant un canvi dràstic en el model de comunicació científica. No obstant això, en l'entorn acadèmic segueix vigent el sistema de publicació tradicional, principalment en revistes científiques, cimentades en el sistema de revisió per comitès d'experts.

Davant les traves econòmiques i tècniques que aquest sistema suposa per a l'accés als resultats científics, en l'última dècada, i en l'entorn universitari, va prenent cos el moviment d'accés obert (Open Access).

Si bé fins fa poc les polítiques de nombroses editorials suposaven un impediment a la pràctica de publicar en obert, últimament s'està produint un canvi significatiu. En l'actualitat ja quasi totes les editorials autoritzen l'autor a dipositar les seues publicacions en repositoris oberts, temàtics o institucionals. A més, han sorgit iniciatives, com ara [Sherpa/Romeo](#) o [Dulcinea](#), que faciliten la consulta de les polítiques editorials.

Aquesta nova estratègia empresarial de les editorials presenta una sèrie de beneficis que es poden resumir en tres punts:

Major accessibilitat als resultats de les investigacions, tant per part dels autors com de la societat en general.

Millora l'impacte de les publicacions: es llig més i per tant se citen més autors i publicacions.

Millora la visibilitat de les institucions a les quals estan vinculats els autors, de manera que millora el posicionament institucional.

2. Declaracions i iniciatives sobre l'accés obert a la comunicació científica

El moviment Open Access ha pres cos a escala mundial en els últims anys de la mà de successives iniciatives, entre les quals cal destacar:

- [The Budapest Open Access Initiative \(BOAI\)](#)
- [The Bethesda Statement on Open Access Publishing](#)
- [Berlin Declaration on Open Access to Knowledge in the Sciences and Humanities](#)
- [Declaració de REBIUN / CRUE en suport del model d'accés obert](#)
- [Declaració de l'Alhambra per a estimular l'Open Access als països del sud d'Europa](#)

Centrant-nos a Europa, tant en l'àmbit de la Comissió Europea com en el de les universitats i els centres d'investigació, es potencia de manera progressiva la difusió en accés obert dels resultats de la ciència i de la investigació. Aquesta tendència es materialitza a diversos nivells, entre els quals cal destacar:

Centres finançadors d'investigació

[European Research Advisory Board. Scientific publication: policy on open access.](#)

[Petition for guaranteed public access to publicly-funded research results](#)

Comissió Europea

[Communication from the Commission to the European Parliament, the Council and the European Economic and Social Committee on scientific information in the digital age: access, dissemination and preservation.](#)

European Research Council

[ERC Scientific Council Guidelines for Open Access.](#)

Associació Europea d'Universitats (EUA)

[Recommendations from the EUA Working Group on Open Access](#)

Grup de treball de l'EUA per a l'accés obert, creat el 2007.

Quant a les convocatòries competitives, aquestes ja han començat a incloure com a requisit per al finançament de projectes que es facilite l'accés obert dels resultats de les investigacions finançades, principalment dels articles de revista. És el cas d'alguns dels

projectes d'investigació del VII Programa Marc de la Unió Europea ([OpenAIRE](#)).

3. El marc jurídic espanyol

Seguint aquesta tendència, també l'estat espanyol s'alinea amb el moviment Open Access oferint un nou marc jurídic a les iniciatives.

3.1. Llei de la ciència i la tecnologia

La Llei 14/2011, d'1 de juny, de la ciència, la tecnologia i la innovació preveu de manera significativa l'impuls de l'accés obert.

Article 37. Difusió en accés obert.

- 1. Els agents públics del Sistema Espanyol de Ciència, Tecnologia i Innovació han d'impulsar el desenvolupament de repositoris, propis o compartits, d'accés obert a les publicacions del seu personal d'investigació, i han d'establir sistemes que permeten connectar-los amb iniciatives similars d'àmbit nacional i internacional.*
- 2. El personal d'investigació l'activitat investigadora del qual estiga finançada majoritàriament amb fons dels Pressupostos Generals de l'Estat ha de fer pública una versió digital de la versió final dels continguts que li hagen sigut acceptats per a publicació en publicacions d'investigació seriades o periòdiques, tan aviat com resulte possible, i abans dels dotze mesos posteriors a la data oficial de publicació.*
- 3. La versió electrònica s'ha de fer pública en repositoris d'accés obert reconeguts en el camp de coneixement en el qual s'ha desenvolupat la investigació, o en repositoris institucionals d'accés obert.*
- 4. La versió electrònica pública pot ser emprada per les administracions públiques en els seus processos d'avaluació.*
- 5. El Ministeri de Ciència i Innovació ha de facilitar l'accés centralitzat als repositoris, i la seua connexió amb iniciatives similars nacionals i internacionals.*
- 6. Aquests punts s'entenen sense perjudici dels acords en virtut dels quals s'hagen pogut atribuir o transferir a tercers els drets sobre les publicacions, i no serà aplicable quan els drets sobre els resultats de l'activitat d'investigació, desenvolupament i innovació siguen susceptibles de protecció.*

3.2. Reial decret 99/2011, de 28 de gener

De la seua banda, el [Reial decret 99/2011, de 28 de gener, pel qual es regulen els ensenyaments oficials de doctorat](#), constitueix també un impuls important per a l'accés obert. Concretament, l'article 14 marca l'obligatorietat que té la universitat de disposar d'un repositori institucional on arxivar les tesis doctorals.

Article 14. Avaluació i defensa de la tesi doctoral.

5. *Una vegada aprovada la tesi doctoral, la Universitat s'ha d'ocupar d'arxivar-la en format electrònic obert en un repositori institucional i ha de remetre, en format electrònic, un exemplar d'aquesta tesi amb tota la informació complementària que siga necessària al Ministeri d'Educació als efectes oportuns.*
6. *En circumstàncies excepcionals determinades per la comissió acadèmica del programa, com poden ser, entre d'altres, la participació d'empreses en el programa o escola, l'existència de convenis de confidencialitat amb empreses o la possibilitat de generació de patents que recaiguen sobre el contingut de la tesi, les universitats han d'habilitar procediments per a desenvolupar els apartats 4 i 5 anteriors que asseguren la no publicitat d'aquests aspectes.*

4. Política institucional d'accés obert de la UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA

En aquest context nacional i internacional, seguint les declaracions esmentades abans, i davant les oportunitats que ofereix Internet per a incrementar la visibilitat, l'impacte i el reconeixement de la producció acadèmica (publicacions docents i científicotècniques, programari...) dels autors i de la mateixa institució, aquesta Universitat, en la reunió *** del ***, formula les declaracions següents:

- A. La UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA s'adhereix a la declaració de Berlín, amb què significa el suport a l'accés obert de la seua producció docent, científica i tècnica.
- B. La UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA promou l'accés obert en Internet, a través del repositori institucional RiuNet, de la producció intel·lectual (publicacions acadèmiques, científiques i tècniques, programari, etc.) de la comunitat universitària pròpia (professorat, personal investigador, discent i d'administració i serveis), resultat de la seua activitat en el si de la Universitat.

- C. La UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA ha de garantir la qualitat dels continguts del seu repositori institucional RiuNet establint estàndards de qualitat per als diferents tipus de continguts.
- D. La UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA sol·licita als seus membres que dipositen en RiuNet les publicacions acadèmiques i científiques que tenen: articles de revistes, comunicacions en congressos, documents científicotècnics, programari, tesi, llibres, capítols de llibres, projectes de final de carrera, projectes de final de màster, etc., que satisfacen els estàndards de qualitat establides.
- E. La UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA ha d'incentivar que el seu professorat i personal investigador diposite les publicacions acadèmiques en RiuNet: articles de revistes, comunicacions en congressos, documents científicotècnics, etc. en RiuNet.
- F. La UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA ha d'incentivar que el seu professorat i personal investigador diposite en RiuNet el programari desenvolupat.
- G. La UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA recomana als autors que publiquen els resultats de la seua activitat acadèmica en revistes científiques amb polítiques d'accés obert que permeten als autors dipositar una còpia dels treballs publicats en repositoris oberts.
- El dipòsit s'ha de fer després de la publicació en la revista i ha de respectar el període d'embarquement que, si escau, aquesta establisca.
- H. La UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA recomana als autors que autoritzen l'Editorial UPV a dipositar en RiuNet les publicacions canalitzades a través d'aquesta, com a resultat de la seua activitat acadèmica, com ara materials docents, objectes d'aprenentatge, mòduls didàctics, revistes, congressos, etc.
- I. La UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA ha d'incentivar el professorat perquè difonga en obert des de RiuNet els objectes d'aprenentatge generats en el marc de l'activitat docent.

- J. La UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA ha de promoure entre l'alumnat la difusió en obert dels seus treballs acadèmics des de RiuNet.
- K. La UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA es compromet a complir els estàndards que garantisquen la preservació, l'accés, la interoperabilitat i la visibilitat dels continguts allotjats en RiuNet. Per això seguirà les normatives i els criteris internacionals per a repositoris d'accés obert. Així mateix, ha d'afavorir el recull i la difusió d'aquets continguts des d'altres cercadors, directoris, reculls, etc.
- L. La UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA ha de vetlar pels drets d'autor i propietat intel·lectual dels continguts dipositats en RiuNet. A aquest efecte, oferirà un servei d'assessorament en matèria de propietat intel·lectual a través de l'Àrea de Coordinació i Planificació Jurídica. Així mateix, es compromet a deixar en mans de l'autor l'exercici exclusiu dels drets d'explotació de les publicacions dipositades en RiuNet.
- M. La UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA ha de preservar, assegurar i mantenir l'accés perpetu als continguts de la producció científica allotjats en RiuNet.
- N. La UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA ha de promourà l'edició de revistes científiques en accés obert des de la plataforma institucional PoliPapers. A més, els continguts publicats en aquestes revistes s'han de dipositar en el repositori institucional RiuNet.
- O. La UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA ha de propiciar la política d'accés obert també en el cas de projectes conjunts amb altres institucions. Els continguts resultat d'aquests projectes s'han de dipositar en RiuNet i també en tots els altres dipòsits pertinents.
- P. La UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA ha de facilitar la difusió de la producció institucional des de RiuNet automatitzant els processos de càrrega de continguts, i minimitzant l'esforç dels autors.

Per a fer-ho, cal potenciar la interoperabilitat de les plataformes de gestió, especialment Sénia - RiuNet, PoliPapers - RiuNet, etc., a fi de reduir l'arxiu manual en RiuNet en favor de processos automatitzats de càrrega.

5. Referències i enllaços

Es poden consultar altres polítiques institucionals d'accés obert aprovades, i en vigor, per institucions acadèmiques i universitàries del món en:

ROARMAP: Registry of Open Access Repository Material Archiving Policies
<<http://roarmap.eprints.org/>>

MELIBEA: directori i estimador de polítiques en favor de l'accés obert a la producció científica <<http://www.accesoabierto.net/politicas/>>

Signataris de la declaració de Berlín. <<http://oa.mpg.de/lang/en-uk/berlin-prozess/signatoren/>>

Així mateix, es poden consultar les polítiques d'accés obert d'institucions, tant públiques com privades, que financen projectes d'investigació en:

SHERPA/JULIET: Research funders open access policies
<<http://www.sherpa.ac.uk/juliet/>>

Altres enllaços d'interès:

Alhambra Declaration on Open Access (2010) [Document en línia]. [Data de consulta: 12 d'abril de 2011].

<http://oaseminar.fecyt.es/resources/documentos/adeclaration/ad_wd.pdf>

Berlin Declaration on Open Access to Knowledge in the Sciences and Humanities (2003) [Document en línia]. [Data de consulta: 12 d'abril de 2011].

<<http://oa.mpg.de/lang/en-uk/berlin-prozess/berliner-erklarung/>>

Bethesda Statement on Open Access Publishing (2003) [Document en línia]. [Data de consulta: 12 d'abril de 2011].

<<http://www.earlham.edu/peters/fos/bethesda.htm>>

Esborrany d'avantprojecte de Llei de la ciència i la tecnologia (2009) [Document en línia]. [Data de consulta: 12 d'abril de 2011].

<http://www.micinn.es/stfls/MICINN/Ministerio/FICHEROS/Proyecto de Ley de la Ciencia%20 la Tecnologia y la Innovacion.pdf>

Commission of the European Communities. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council and the European Economic and Social Committee on scientific information in the digital age: access, dissemination and preservation (2007) [Document en línia]. [Data de consulta: 12 d'abril de 2011].

http://ec.europa.eu/research/scienc society/document_library/pdf_06/communication_022007_en.pdf

Council. ERC Scientific Council Guidelines for Open Access (2007) [Document en línia]. [Data de consulta: 12 d'abril de 2011].

http://erc.europa.eu/pdf/scc_guidelines_open_access_revised_dec07_final.pdf

Declaració de la CRUE en suport del model d'accés obert electrònic (2004). [Document en línia]. [Data de consulta: 12 d'abril de 2011]

<http://www.ucm.es/bucm/boletin/bibliotecario/01/acceso.pdf>

EUA Council. Recommendations from the EUA Working Group on Open Access (2008) [Document en línia]. [Data de consulta: 12 d'abril de 2011].

http://www.eua.be/libraries/page_files/recommendations_open_access_adopted_by_the_eua_council_on_26th_of_march_2008_final_1.sflb.ashx

European Research Advisory Board. Final Report. Scientific publication: policy on Open Access (2006). [Document en línia]. [Data de consulta: 12 d'abril de 2011].

http://ec.europa.eu/research/eurab/pdf/eurab_scipub_report_recomm_dec06_en.pdf

Iniciativa de Budapest per a l'Accés Obert (2001) [Document en línia]. [Data de consulta: 12 d'abril de 2011].

<http://www.soros.org/openaccess/esp/read.shtml>

UNIVERSITAT
POLITÈCNICA
DE VALÈNCIA

**VICERECTORAT PER AL DESENVOLUPAMENT
DE LES TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ
I LES COMUNICACIONS**

Petition for guaranteed public access to publicly-funded research results (2007).
[Document en línia] [Data de consulta: 12 d'abril de 2011]. <<http://www.ec-petition.eu/>>

Reial decret 99/2011, de 28 de gener, pel qual es regulen els ensenyaments
oficials de doctorat [Document en línia]. [Data de consulta: 12 d'abril de 2011].
<<http://www.boe.es/boe/dias/2011/02/10/pdfs/boe-a-2011-2541.pdf>>

Vicerectorat per al Desenvolupament dels Tecnologies de la Informació i les
Comunicacions
Universitat Politècnica de València
Edifici 3A. Camí de Vera, s/n, 46022 València
Tel. +34 96 387 71 06, ext. 71060 • Fax +34 96 387 98 82, ext. 79882
vdtic@upv.es

www.upv.es/vdtic

**VLC/
CAMPUS**
VALENCIA, INTERNATIONAL
CAMPUS OF EXCELLENCE

